

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 12 listopada 2020 r.

ZP-NKWR.431.4.7.2020.HB

Pan
Paweł Piwko
Wójt Gminy
Radwanice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 23 – 24 lipca 2020 r. na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 218) zwanej dalej „ustawą”, zespół kontrolerów z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w składzie Honorata Borowiec – starszy inspektor wojewódzki oraz Piotr Szafarowicz – główny specjalista – przeprowadził kontrolę problemową Urzędu Gminy w Radwanicach w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym przez Wicewojewodę Dolnośląskiego w dniu 16 czerwca 2020 r. Planem Kontroli na II półrocze 2020 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 lipca 2019 r. do dnia kontroli, tj. 23 lipca 2020 r. osobą odpowiedzialną za wykonywanie kontrolowanych zadań był Wójt Gminy – Paweł Piwko. Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radwanicach, zwany dalej „GOPS”. Czynności kontrolne zostały przeprowadzone zdalnie z wykorzystaniem dostępnych kanałów komunikacji.

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wydaje się ocenę pozytywną z uchybieniami. Uzasadnieniem powyższej oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny zawarty w protokole kontroli podpisanym w dniu 1 października 2020 r. (data wpływu do DUW – 9 października 2020 r.). Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Uchwałą nr XXXII/173/14 z dnia 30 października 2014 r. Rada Gminy w Radwanicach przyjęła do realizacji Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gminy Radwanice na lata 2014 – 2020. W Strategii zostały uwzględnione kierunki działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Uchwałą nr II/16/18 z dnia 28 grudnia 2018 r. Rada Gminy w Radwanicach przyjęła do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 – 2023, zwany dalej „programem”.

W części dokumentu pt.: „Strategia i metody działania” wyznaczono następujące cele: 1) zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy; 2) zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy psychologicznej, prawnej, terapeutycznej i socjalnej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie; 3) zwiększenie skuteczności i powstrzymanie sprawców przemocy od zachowań agresywnych i społecznie nieakceptowalnych. W punkcie 6.4. programu określono szczegółowe działania, które będą podejmowane w celu realizacji założeń programu, w tym m.in.:

- 1) przeprowadzanie specjalistycznych szkoleń dla pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz dzielnicowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej;
- 2) systematyczna edukacja społeczności gminy Radwanice poprzez lokalne media, która ma przede wszystkim na celu „odkłamanie mitów i stereotypów” utrudniających pomaganiu, a także pokazywanie możliwości udzielenia pomocy i pozytywnych przykładów wyjścia z sytuacji przemocy (drukowanie ulotek, zakup broszur, zamieszczanie w lokalnej prasie i gablotach stałych informacji, gdzie można szukać pomocy, itp.);
- 3) powołanie w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przedstawicieli ośrodka pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia oraz kuratora sądowego;
- 4) funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Radwanicach;
- 5) tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, w składzie uzależnionym od problematyki danej rodziny;

- 6) udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Polkowicach oraz w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Radwanicach;
- 7) psychologiczna pomoc ofiarom przemocy w grupie wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 8) współpraca z instytucjami prowadzącymi Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w celu ustalenia precyzyjnych zasad umieszczania tam osób;
- 9) współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Polkowicach w zakresie kierowania osób do ośrodków interwencji kryzysowej, specjalistycznych ośrodków wsparcia oraz kierowania sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych;
- 10) pomoc psychologiczna dla dzieci, będących ofiarami przemocy w rodzinie;
- 11) ochrona osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych przed przemocą domową.

W odniesieniu do punktu 3. należy zauważyć, że artykuł 9a ustawy w ust. 3, 4 i 5 szczegółowo określa skład zespołu interdyscyplinarnego, zaś norma art. 9a ust. 15 ustawy nie przyznaje radzie gminy kompetencji do określania takiego składu, a jedynie określenia w drodze uchwały trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Przepis ten nie przewiduje natomiast dla rady gminy kompetencji do samodzielnego wskazywania podmiotów wchodzących w skład tego zespołu.

Odnosząc się do art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy, gmina zobowiązana jest do prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Przeprowadzona kontrola wykazała, że Gmina Radwanice realizowała to zadanie, jednakże wskazane jest zwiększenie dostępności do pomocy psychologicznej oraz prawnej dla osób doznających przemocy na terenie gminy, bez konieczności dojazdu do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Polkowicach.

Zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy, Rada Gminy w Radwanicach w dniu 21 marca 2011 r. podjęła uchwałę nr VI/20/11 w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. W dniu 25 maja 2011 r. Rada Gminy podjęła kolejną uchwałę w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania nie zamieszczając w niej przepisu uchylającego poprzednią uchwałę. Zatem w okresie objętym kontrolą obowiązywały jednocześnie dwie uchwały Rady

Gminy w Radwanicach, regulujące tę samą sprawę. W obydwu uchwałach Rada Gminy w Radwanicach wprowadziła uregulowania dotyczące składu zespołu interdyscyplinarnego, które wykraczają poza zakres upoważnienia ustawowego, wynikającego z art. 9a ust. 15 ustawy. Wskazany przepis nie przewiduje dla rady gminy kompetencji do wskazania podmiotów umocowanych do udziału w pracach zespołu, ani też zawężenia katalogu podmiotów, z których przedstawiciele, zgodnie z art. 9a ust. 3 i 4 ustawy, obligatoryjnie winni być powołani do zespołu interdyscyplinarnego – nie wymieniając po słowach „a w szczególności” – organizacji pozarządowej. Z uwagi na powyższe, obydwie uchwały zostaną przekazane do Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego celem zbadania ich legalności.

Uchwałą z dnia 18 października 2018 r. nr XXXIV/195/18 Rada Gminy w Radwanicach wprowadziła zmianę w brzmieniu § 7 ust. 1 uchwały nr VII/23/11 wskazując Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radwanicach przy ul. Przemysłowej 7A, jako siedzibę Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na podstawie zawartych porozumień o współpracy, wójt Gminy Radwanice powołał Zespół Interdyscyplinarny zarządzeniem nr 61/2018 z dnia 3 października 2018 r. Kolejnymi zarządzeniami dokonał zmian osobowych w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego w oparciu o zawarte porozumienia. Zwrócono uwagę na błędne publikatory ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zawarte w podstawie prawnej zarządzeń nr 0050.30.2020 z dnia 14 kwietnia 2020 r. oraz nr 0050.73.2020 z dnia 10 lipca 2020 r. W dniu kontroli Zespół Interdyscyplinarny liczył 17 osób reprezentujących podmioty, o których mowa w art. 9 a ust. 3 i 4 ustawy.

Na pierwszym posiedzeniu tj. w dniu 17 października 2018 r. Zespół Interdyscyplinarny dokonał wyboru przewodniczącego, zastępcy oraz sekretarza. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego złożyli wójtowi oświadczenia o zachowaniu poufności danych, których treść była zgodna z art. 9c ust. 3 ustawy. Do dnia kontroli oświadczenia nie złożyły dwie osoby powołane do ZI w dniu 10 lipca 2020 r. Biorąc pod uwagę fakt, że osoby te nie brały jeszcze udziału w posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego, uznano, że nie przystąpiły jeszcze do wykonywania czynności, o których mowa w art. 9 b ust. 2 i 3 ustawy i zalecono niezwłoczne odebranie od nich oświadczeń. Z uwagi na fakt, że nie odnotowano oświadczenia w przypadku osoby, której członkostwo w Zespole Interdyscyplinarnym zakończyło się z dniem 3 stycznia 2020 r. organ nadzoru wskazuje, aby na bieżąco przestrzegać zapisu art. 9 c ust. 3 ustawy.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie objętym kontrolą odbywały się zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy. Organ nadzoru zwraca uwagę, że sześcioro członków Zespołu Interdyscyplinarnego nie brało regularnie udziału w jego posiedzeniach, co mogło nie sprzyjać właściwej jego pracy. W ocenie organu nadzoru w przypadku członków Zespołu, którzy nie uczestniczyli w posiedzeniach i nie usprawiedliwiali swojej nieobecności, istnieją podstawy do podjęcia działań mających na celu zastąpienie tych osób innymi przedstawicielami odpowiednich podmiotów, tak aby Zespół Interdyscyplinarny mógł działać w pełnym składzie osobowym. W wyniku analizy dokumentacji prowadzonej przez Zespół Interdyscyplinarny oraz oświadczenia złożonego przez przewodniczącego Zespołu stwierdzono, że realizowane były zadania ustawowe. Organ nadzoru wskazuje, aby zobowiązać przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego do szczegółowego dokumentowania wszystkich działań podejmowanych przez Zespół w celu realizacji zadań określonych w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy.

W okresie od dnia 1 lipca 2019 r. do dnia kontroli do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Radwanicach wpłynęło 19 procedur „Niebieskie Karty”, z tego do dnia kontroli 5 zostało zakończonych, w tym: w 4 procedurach Zespół Interdyscyplinarny skierował zawiadomienie do prokuratury w trybie art. 207 Kodeksu karnego oraz w 5 procedurach zawiadomił sąd o sytuacji rodziny. Zespół Interdyscyplinarny inicjował działania w stosunku do osób stosujących przemoc, kierując je do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy, do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz właściwych specjalistów.

W odniesieniu do realizacji zadania, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy, stwierdzono, że Gmina Radwanice nie posiadała w swoich zasobach ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą. We współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Polkowicach umieszczano osoby doznające przemocy w rodzinie w Domu Interwencji Kryzysowej w Chocianowie (powiat polkowicki), przeznaczonym do krótkotrwałego (do 3 miesięcy) pobytu dla osób i rodzin z terenu powiatu polkowickiego, znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, przeżywających kryzysy osobiste, rodzinne i społeczne. W ramach opracowanego indywidualnego planu pomocy dla osoby w kryzysie Dom Interwencji Kryzysowej zapewniał pomoc psychologiczną, socjalną, pedagogiczną i prawną. Zadeklarowano również, że w przypadku konieczności zapewnienia schronienia osobie doznającej przemocy zadysponowane zostanie mieszkanie chronione, które posiada Gmina Radwanice. W powyższym zakresie współpracowano również z Domem Samotnej Matki

w Głogowie. Gmina Radwanice nie zawarła porozumień z innymi podmiotami, dotyczących schronienia dla ofiar przemocy w rodzinie.

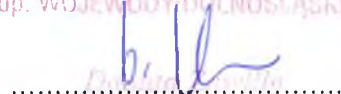
Organ nadzoru wskazuje na konieczność opracowania procedur postępowania w tego typu przypadkach i formalne uregulowanie kwestii współpracy z innymi jednostkami w przypadku zaistnienia potrzeby zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

W wyniku przeprowadzonej kontroli problemowej w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nie wydaje się zaleceń pokontrolnych.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1876) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Wojewody Dolnośląskiego. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. W terminie do dnia **24 grudnia 2020 roku** kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji **uwag i wniosków** przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

.....
(kierownik jednostki kontrolującej)

KIEROWNNIK ODDZIAŁU
Nadzoru i Kontroli Wydziału Pracy,
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewa Oleńdacz